

• В Аляжжі відбулися 12-денна конференція 180 делегатів від 4,500 тамошніх студентів. Хоч вони заявили свою підтримку урядові Ахмеда Бен Белли, проте одностайно вимагали «широкої автономії для студентської організації; від

СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1993

Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1103 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918. Subscription Rates: One year \$12.00; six months \$6.25; three months \$3.25. — Jersey City & Foreign Rates: One year \$14.00; six months \$7.50; three months \$4.00. For U.N.A. members monthly \$5.00. — На рік — \$12.00; на пів року \$6.25; на три місяці \$3.25. — В Джерсі Сіті і закордоном: — На рік \$14.00; на пів року \$7.50; на три місяці \$4.00. — Для членів У.Н.А. — Союзу, членів і жінок — 85 центів місячно. — За кожну зміну адреси платиться 10 центів. Чеки і money orders виславляти на: "Svoboda".

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потрібні виправляти і скорочувати надіслані матеріали. Незадоволені матеріали повертаються тільки тоді, коли автор собі не виразно застерігався від надіслання матеріалу до редакції з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Адреса: "СВОБОДА", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N.J.

ЗДА й Південний В'єтнам

З'єднані Держави заангажувалися активно у "непроголошену війну" проти комуністичних партизанів у Південному В'єтнамі приблизно два роки тому, коли постання безпосередньої небезпеки, що імпортували туди з Північного В'єтнаму комуністичний рух перемогло, злившись Південний В'єтнам, як вільну країну; і загрозило комуністичній цільній південній Азії. Тому збільшено фінансову допомогу тій країні до яких \$250 000 000 річно і підсилено склад та мобільність військової місії до кругло 12 000 військ, що має не тільки інструкторські завдання, але й бере допоміжну участь у бойових діях проти комуністів.

Признавши Південний В'єтнам за країну, важливу для всього вільного світу, ЗДА тісно співпрацювали з її президентом Нго Динг Дієм, який від 26-го жовтня 1955-го року став насправді диктаторським володарем. Американці признавали багато хиб за режимом Нго Динг Діє, проте цінили його як людину і завзятого антикомуніста. А втім, з часом почав стиснутися первородний гнів того режиму: підтримування своліки. Найближчим дорадником Нго Динг Дієма і шефом тайної поліції став його один брат, другий перебував командувачем центральним військовим районом, третій з найбільш впливовим католицьким архієпископом у країні з більшістю буддистського населення, четвертий став амбасадором у Лондоні, братава — членом наказного парламенту і лідером жіночих товариств, її батько — амбасадором у Вашингтоні, а мати — репрезентантом в Об'єднаних Націях. З цієї родини тільки кілька найбільших амбіцій набралися значення уже брат — шеф поліції і його дружина. Невідомо, чи, якими закусковими інтингами, все ж їм удалося зреалізувати дано пропагандистський план — здавати велику опозицію військово-поліційним засобам. Внаслідок цього в'язниці й концентраційні табори заповнилися буддистами і студентами, які стали у провіді опозиційного руху.

Очевидно, що ястрої в народі, які й раніше були критичні у відношенні до того нещасливого режиму родинної кліки, ще більш потрималися, звертаючись теж проти Америки, що ніби постачає тому режиму палатки авта для перевезення в'язнів до зброї для обстрілювання демонстрацій. Американський уряд трішки запізнився зрозуміти неможливість своєї політики беззастережного підтримування Нго Динг Дієма і легковажності його кліки. З солідарного фронту тієї кліки вийшли тільки агітатори батько й мати пані Нго Динг Нгу, "своїх емігрантів" південнов'єтнамського режиму; вони зрелилися своїх становищ і заступилися поведінкою власної дочки та її чоловіка й швагера. Але від цього Вашингтону не стало легше. В столиці Південного В'єтнаму панувє режим, спертий на кількох тисячах політистів і військових "спеціальних частин". Співпрацювати з урядом, який має проти себе майже весь народ — непросто і трудно. Сприяти ж тим колам, які раї були б зчинити проти правління Нго Динг Дієма революцію — це значить нападати на громадянську війну, порушити із війною проти комуністів. Неможливо також зірвати з південнов'єтнамським урядом, бо це потягло б за собою відкликання грошової і військової допомоги, тобто — у практиці — відчинило б двері комуністам. Виходить таке, що Вашингтон, який відмовився підтримувати найбільш вільні і найвирішліш Америкі кубинських емігрант-революціонерів, мусять далі підтримувати й фінансувати нещасливого ЗДА режим Нго Динг Дієма і його злочинної кліки.

Конфлікт, що виник і розвивався внаслідок "ідеологічних розбіжностей" між Совєтським Союзом і комуністичним Китаєм, розпалюється до білого. Не минає й дня, щоб комуністична преса і радіо не обнулювали Москву й Хрущова в зраді ідей Маркса й Леніна, а совєтська преса і радіо не тарували провинників китайської компартії, як фальшивників, наклепників, а то й "негідних позбавлених всякого глуму".

Совєтські столичні московські газети з 21-го серпня і провінційні київські та інші газети з 22-го серпня повсюдовують розлогу заяву совєтського уряду, одну з найгорішх досі своїм тоном у відношенні до комуністичних "товаришів". Говориться в цій заяві і про "цебри наклепи" на довір про заборону випробувань ядерної зброї, і про те, що "за версту тхне демагогія і авантюризм від закликів керівників Китайської Народної Республіки", інкримінується тим керівникам співпрацю з різними "дисциплінами" комуністичного руху, зокрема з троцькістськими групами, обвинувачується їх у розділенні комуністичного руху, як "королем шкряп", значить у разі, коротко кажучи — у всіх найтяжчих з ортодоксального комуністичного погляду злочинах.

Але словесною війною і пропагандистськими атаками цей конфлікт між Пейпінгом та Москвою в його теперішній стадії не обмежується. Він перейшов уже в ділянку практичної політики, доказом чого може бути напелігана активність комуністичної преси на міжнародному полі, зокрема всередині різних комуністичних партій світу.

Так, із заяви Виконавчого комітету ЦК Комуністичної партії Аргентини, надрукованої в московській "Правді" з 3-го серпня цього року, світ дізнався, що, порушуючи принципи Декларації з 1960-го року, китайські товариші неприпустимим способом втручаються в справи різних братніх партій, а також нашої — аргентинської — партії. Вони, не вагаючись, як функціонери, використовують різні антипартиї утворювання. В Аргентині вони намагаються членів групи авантюристичних елементів проти найбільш шанованих керівників світового комуністичного руху.

Ще цікавішим прикладом діяльності висланців Пейпінгу на міжнародному терені може бути повідомлення чехословацької телеграфічної агенції, надруковане в "Правді" з 24-го серпня. З цього повідомлення виходить, що чехословацький комуністичний уряд з "великою терпеливістю" звертає увагу уряду комуністичного Китаю на "недозволену діяльність" філії агенції Сінхуа в Празі, яка, поширювала матеріали з наклепами у відношенні до чехословацького народу, уявляв і комуністичної партії Чехословаччини. Внаслідок тих "недозволенних дій" празький уряд зажадав відкликати трьох кореспондентів загальної агенції, але агенція Сінхуа не тільки продовжувала поширювати "наклепницькі матеріали" у спосіб бюлетенів, а ще й почала їх друкувати великими тиражами чеською мовою. В кому-ністичній агенції Сінхуа, видаваних на терені ЧСР, німого празького уряду відкликати її кореспондентів названо "брутальним і протиприродним актом". Все це примусило виступити чехословацький уряд позбавити названу агенцію права діяльності на терені ЧСР.

Навчені факти можуть бути ще однією ілюстрацією цього загостреного докряю конфлікту в міжнародному комуністичному русі. Ще тогось і починється звинувачення дипломатичних взаємин між Москвою і її сателітами, з одного боку, і Пейпінгом з другого, лляни за кусень хліба, за будь-яке істине.

Не зважаючи на суворі репресії за критику совєтської влади, по всій Україні з уст в уста поширювалася тоді протисовєтська сатирична віршована творчість. Ось, наприклад, така пісенька:

Ой ти, рай, ти наш рай,
Обирай ти наш рай.
І бачи, я теличчи,
І винити сорочини...

Правді, Сталін подивився.
Як ми в СОЗ-і розжилися.
Клюня впади, хата боком
Ці я бачила з одним оком.
А податком обирали
Та й говорять, що "куркуль".

Для завершення заплянованої кампанії більшовики у вели нові закони: з 28-го липня 1932-го року — "про посилення боротьби із спекуляцією", за яким переслідувало приватну торгівлю хар-

СТРЕЛЬЦЬКА ШВАЙЦАРІЯ

Уродовина 20-ох днів, від 24-го липня до 12-го серпня, в Цюриху відбувалося загальношвейцарське свято. Там свята влаштували цюльть років у різних кантонах, у щораз іншому місті, аж, аж, аж, прийде на них черга. В Цюриху попереднє свято відбулося 1907-го року.

У цього річного свята вважали участь 72 000 стрільців-змагунів, з найдальших закутків швейцарської конфедерації. Змагуні приїздили до Цюриху з різних кантонів за певною чергою. Урочистим походом йшли вони головними вулицями міста озброєні, у різнобарвних стрілецьких стріпах, з прапорами своїх організацій, ішли пішки і калі на конях з різноманітною музикою з бубнами і свистунами. Старі ветерани, між ними навіть понад 80-літні діди, маршували в своїх історичних одягах, із зброєю ще з 18-го століття. Для окраси походу йшли також жінки у своїх чудових місцевих народних навуках.

На окремій площі біля стрілецьких представників кантональних урядів, а також центральної влади на чолі з президентом швейцарської конфедерації. Після офіційної паради відозвали гостей автобусами і трамваями на величезну площу в кінці міста — Альбісгетлі, де споруджені були спеціальні ресторани, театр та різні розважальні устаткування. На цій же площі відбувалася була величезна стрілянина, на якій стрільці змагалися за першість, стріляючи: віддалі 300 і 50 метрів, з великого з найновіших крілів, а також з револьверів та пістолів.

Головними переможцями в цюторічних стрілецьких змаганнях вийшли Август Гольштайн у стрільні на 300 метрів і Алеко Пікер у стрільні пістолу на 50 метрів. Їх урочисто проголосили стрілецькими королями, розуміється з відповідними нагородами. Різні відзначення держали також багато інших змагунів.

У змаганнях 72 000 учасників вистріляли разом 5 000 000 набоїв. Щоб на таку велику кількість осіб докладно обслуговувати досягнення поодиноких членів кожної стрілецької організації з різних громад і кантонів, адміністрація свята послужувалася елементарним рахунковим устаткуванням, що його позичила ода швейцарська аскураційна установа.

Подібні стрілецькі свята відбуваються від непам'ятних часів. Але стрілецькі королі почали вибирати щорічно від 1824-го року, і ця "корольська" традиція збереглася до наших днів.

Головне завдання швейцарських стрілецьких змагань — демонструвати готовність громадян боронити незалежність батьківщини. Цю свою оборонну волю виявляють вони не тільки кожен п'ять років на всешвейцарських стрілецьких святах. У Швайцарії загальною до стрілецьких змагань також молоді. Наприклад, у Цюриху щорічно відбуваються стрілецькі змагання хлопців у віці від 12 до 16 років під опікою військового командування.

Уся Швайцарія вкрита організаціями, згуртованих у своїх кантональних об'єднаннях, що разом творять всешвейцарський союз.

Стрілецький Союз Ці стрілецькі цивільні організації тісно пов'язані з військовою організацією народної оборони країни — міліцією.

Вся чоловіча частина швейцарської людності загальною, так би мовити, змільтаризована. Кожний здібний носити зброю мужика є воїном. Кожний 19-річний молодик стає до брання. Якщо його визнають здатним до військової служби, то в наступному, 20-му році життя, він вступає у ряди армії — міліції. Спершу він служить чотири місяці як рекрут. Рекрутська служба дуже інтенсивна. Після закінчення рекрутської школи молодий воїн забирає свою військову уніформу, свій кріп з набоями додому і готується до кожної заклику командування з'явитися до своєї військової частини. До 36-го року життя швайцарський воїн щорічно мусять відбувати тринадцятиденний військовий вправа. Він захирахований до елітарної частини армії — міліції. Між 37 і 48 роками він переходить до крайової оборони ("ландвер"), а між 48 і 60 роками — до "додаткової". Ці старші річники зобов'язані

кожного року відбувати двотижневий військовий вправа. Але на цьому не кінчаються обов'язки швайцарського воїна. Поза безпосередньою службою у війську він повинен виконувати певні обов'язки в стрілецькій організації. Це обов'язкове завдання він мусять виконувати в рамках своєї стрілецької організації. Таким чином цивільні стрілецькі організації влучено до загальної функції державної військової оборони.

У кожній місцевості Швайцарії споруджено відповідно устатковані стрілецькі, де в неділі й свята воїни — цивільні відбувають свої змагання. Для туристів — чужинців, не ознайомих з усіма звичаями швайцарців, може видатися дивною налято частота стрільниці в різних закутках цієї миролюбної країни.

Стрілецька Швайцарія має найкраще зорганізовану і найсучаснішу озброєну армію, забезпечену всіми родами зброї, включно з найновішими гарматами, танками, літаками та протилежними засобами. Ця армія готова кожної хвилини боронити незалежність і свободу своєї володільної країни.

І. Л.

Юрій Тарнович

ХАОС В СОВЄТСЬКОМУ ШКІЛЬНИЦТВІ

У 1958-му році в СРСР зорганізовано систему навчання в середніх і високіх школах. Совєтські студенти згідно з тією реформою мусять читати і одночасно працювати на фабриках чи в сільськогосподарстві. Перед прийняттям до високіх шкіл більшість студентів мусять робити 2-3 роки на виробництві. І, бувають уже в високій школі, мали працювати в дільниці, яку вони собі вибирали як предмет студії. По чотирьох роках цього хрущовського експерименту виявилася вся його неспішність. Тож минулого року введено в систему високошкільного навчання ще цілий ряд змін.

В результаті загальних реформ совєтське високе шкільництво має тепер два роди студентів — так званих "шкільників" і "виробників". "Шкільники" це ті, що вступили в високі школи безпосередньо із середніх шкіл, не працювавши зовсім або працювавши короткий час на фабриках чи в сільському господарстві. "Шкільники" приблизно одна третина всіх студентів. Це або найкращі студенти або сини-дочки совєтської знаті. "Виробники" — це ті студенти, що такі мусять відробити 2-3 роки на заводах і в колгоспах. Вони — "літні народи" і ніяких полегт при вступі до високіх шкіл не мали.

Розподіл на "шкільників" і "виробників", як поділяють московські "Ізвестия", спричинив розгаради у системі навчання. Справа в тому, що "шкільники", вступаючи до високіх шкіл без довшої перерви в навчанні, значно легше й швидше засвоюють навчальні програми, як "виробники", що 2-3 роки були відірвані від науки і в значній частині позабували те, чого навчилися в середній школі. В результаті цього у багатьох високіх школах, як це стверджують "Ізвестия", "розвалився весь навчальний план". Тож на скору руку треба було організувати

нові продукти, а обвинувачених у "спекуляції" позбавляючи свободи на термін від трьох років з конфіскацією майна; з 7-го серпня 1932-го року — "про охорону соціалістичної власності". Як і самі більшовики тепер признаються, "закон із 7-го серпня 1932-го року був законом винятковим і суворим". Оскільки прикладів застосування цього закону на практиці:

"В селі Поліщенському, на Уманщині, — згідно із спогадами М. Левчука, — одна колгоспниця, вдова, в неділю пішла на поле збирати колоски. Навбирала біля двох кілограмів. П'ять же, на полі, вийшла комсомольська жінка, зв. "червоною мітлою". Два парубки з цілками ведуть виснажену колгоспницю до сільради й радісно вигукують: "Куркульська недобитка злодійка на місці злочину збирала колоски!". Нещасна колгоспниця віддала до суду, і більшість вона своєї родини не бачила".

Робітницю уманського па-

хокомбінату, що взяла яйця для своєї хворі дитини, засуджено на 5 років далеких таборів.

Колгоспника з села Н. засуджено на 5 років за три куркові буряки, що їх він узяв з колгоспного поля. В тому ж селі колгоспницю Опалю за те, що перед жінками нарізала на власному городі незріліх колосків для своїх дітей, засуджено на 5 років. Діти померли з голоду в дитячому будинку.

У селі Вітиці, за два кілометри від Умані, 1933-го року навесні акти вистіг комсомольців з "червоною мітлою" знайшли у вдові Слущкої, розваливши під 2 кілограми буряка. Її засуджено, а діти померли з голоду.

Так карали умираючих людей за крадіж "соціалістичної власності". Совєтський правник І. Голізов стверджує: "Стаття 162 Кримінального Кодексу РСФСР передбачала карну санкцію за великий крадіж державного майна як

кожного року відбувати двотижневий військовий вправа.

Але на цьому не кінчаються обов'язки швайцарського воїна. Поза безпосередньою службою у війську він повинен виконувати певні обов'язки в стрілецькій організації. Це обов'язкове завдання він мусять виконувати в рамках своєї стрілецької організації. Таким чином цивільні стрілецькі організації влучено до загальної функції державної військової оборони.

У кожній місцевості Швайцарії споруджено відповідно устатковані стрілецькі, де в неділі й свята воїни — цивільні відбувають свої змагання. Для туристів — чужинців, не ознайомих з усіма звичаями швайцарців, може видатися дивною налято частота стрільниці в різних закутках цієї миролюбної країни.

Стрілецька Швайцарія має найкраще зорганізовану і найсучаснішу озброєну армію, забезпечену всіми родами зброї, включно з найновішими гарматами, танками, літаками та протилежними засобами. Ця армія готова кожної хвилини боронити незалежність і свободу своєї володільної країни.

І. Л.

Юрій Тарнович

ХАОС В СОВЄТСЬКОМУ ШКІЛЬНИЦТВІ

У 1958-му році в СРСР зорганізовано систему навчання в середніх і високіх школах. Совєтські студенти згідно з тією реформою мусять читати і одночасно працювати на фабриках чи в сільськогосподарстві. Перед прийняттям до високіх шкіл більшість студентів мусять робити 2-3 роки на виробництві. І, бувають уже в високій школі, мали працювати в дільниці, яку вони собі вибирали як предмет студії. По чотирьох роках цього хрущовського експерименту виявилася вся його неспішність. Тож минулого року введено в систему високошкільного навчання ще цілий ряд змін.

В результаті загальних реформ совєтське високе шкільництво має тепер два роди студентів — так званих "шкільників" і "виробників". "Шкільники" це ті, що вступили в високі школи безпосередньо із середніх шкіл, не працювавши зовсім або працювавши короткий час на фабриках чи в сільському господарстві. "Шкільники" приблизно одна третина всіх студентів. Це або найкращі студенти або сини-дочки совєтської знаті. "Виробники" — це ті студенти, що такі мусять відробити 2-3 роки на заводах і в колгоспах. Вони — "літні народи" і ніяких полегт при вступі до високіх шкіл не мали.

Розподіл на "шкільників" і "виробників", як поділяють московські "Ізвестия", спричинив розгаради у системі навчання. Справа в тому, що "шкільники", вступаючи до високіх шкіл без довшої перерви в навчанні, значно легше й швидше засвоюють навчальні програми, як "виробники", що 2-3 роки були відірвані від науки і в значній частині позабували те, чого навчилися в середній школі. В результаті цього у багатьох високіх школах, як це стверджують "Ізвестия", "розвалився весь навчальний план". Тож на скору руку треба було організувати

нові продукти, а обвинувачених у "спекуляції" позбавляючи свободи на термін від трьох років з конфіскацією майна; з 7-го серпня 1932-го року — "про охорону соціалістичної власності". Як і самі більшовики тепер признаються, "закон із 7-го серпня 1932-го року був законом винятковим і суворим". Оскільки прикладів застосування цього закону на практиці:

"В селі Поліщенському, на Уманщині, — згідно із спогадами М. Левчука, — одна колгоспниця, вдова, в неділю пішла на поле збирати колоски. Навбирала біля двох кілограмів. П'ять же, на полі, вийшла комсомольська жінка, зв. "червоною мітлою". Два парубки з цілками ведуть виснажену колгоспницю до сільради й радісно вигукують: "Куркульська недобитка злодійка на місці злочину збирала колоски!". Нещасна колгоспниця віддала до суду, і більшість вона своєї родини не бачила".

Робітницю уманського па-

хокомбінату, що взяла яйця для своєї хворі дитини, засуджено на 5 років далеких таборів.

Колгоспника з села Н. засуджено на 5 років за три куркові буряки, що їх він узяв з колгоспного поля. В тому ж селі колгоспницю Опалю за те, що перед жінками нарізала на власному городі незріліх колосків для своїх дітей, засуджено на 5 років. Діти померли з голоду в дитячому будинку.

У селі Вітиці, за два кілометри від Умані, 1933-го року навесні акти вистіг комсомольців з "червоною мітлою" знайшли у вдові Слущкої, розваливши під 2 кілограми буряка. Її засуджено, а діти померли з голоду.

Так карали умираючих людей за крадіж "соціалістичної власності". Совєтський правник І. Голізов стверджує: "Стаття 162 Кримінального Кодексу РСФСР передбачала карну санкцію за великий крадіж державного майна як

Михайло Прокопів

ПО 56 РОКАХ — НА УКРАЇНІ

(4)

Видання у Львові

Було жарко і падав дощ, як наш, літак приземлився по дню з половиною годинах лету в Москві на Львівському аеродромі. Зустрічали нас йшли не лиш провідники, "Інтуристи", але також декілька рідних — убогих селян, чи пак теперішніх колгоспників, яких ми з Москви повідомили про свій приїзд. Вітали вони нас по багатьох роках розлуки широким і теплим, із сльозами на очах. Представник "Інтуриста" виголося до нашої групи коротеньку, вичувено напам'ять промову, і після того нас відвели автобусами до готелю, де ми поочергово.

На другий день нас поведи на спідняння в дім же готелі, таке саме мізерне, як у Москві. Під час спідняння нам виголосяли промови представників "радянської громадськості" між якими, як ми потім довідалися, були "товариші" Семен Стефанчик, Ростислав Братунь, Дмитро Павличенко. Всі вони говорили про "щасливе життя під радянською владою", але араз же після них почали виступати з промовами представники "Інтуриста", які почили нас, як ми масно доводилися на зустрічі з совєтськими громадянами, рідними у Львові і водночас наказували нам не важитися відлучатися від села, бо, мовляв, можемо мати неприємності за порушення заборони. Не зважаючи на це, декому з нашої групи пошастало просочитися на рідне село (якщо воно було близько до Львова) і там зустрітися й поговорити вільно зі своїми рідними.

Один із представників "радянської громадськості", зяється, Семен Стефанчик, промовляючи до нас, інформував про... безробіття в Америці і закликав на всі лади, що з таким "капіталістичним лихом" в СРСР має поінчатися. Цей же доповідь широко говорив про заходи совєтського уряду для розвитку сільського господарства і про те, як добре живуть совєтським робітникам! "І селянам! "Добро колгоспникам".

Як виглядало це радісне й щасливе життя прапуючих людей у Совєтському Союзі, довідалися ми потім у розмовах із самими вже робітниками і колгоспниками. І так, робітниця на буржках відповідала на наші питання про їхню зарплату пісміхачис, мовляв, яка робота, така зарплата. Робітники найнижчої, чот-

розбирати мотори, але зовсім не знають, як складати мотори". Подекуди до одного станка признається аж 20 учнів для практики. Внаслідок цього один вибито працює, а 19 б'ють байдики. "Учні однієї школи протягом трьох років «практикували» на виробництві в той спосіб, що стояли за плечима токаря і приглядалися, як він працює", — подас, "Комсомольська Правда" з 24-го квітня цього року.

Подібних прикладів неймовірного хаосу в совєтській шкільній системі можна було б навести сотні, а то й тисячі. Та й цього, мабуть, вистаде, щоб побачити "успішність" хрущовських реформ у шкільництві.

Ще терміном на 5 років? А українських селян за зривування колосків присуджувано спочатку до розстрілу, а потім на 8, 10 і 15 років.

Про ті страшні часи писав Юрій Клен у своїй поемі "Прокляті роки":

...Тоді Грицьки і Опанаси
Вмирили, як у злиху комарі,
Тоді по селех Ілось людське
м'ясо
І хліб пекли з розтертої кори.
Дивилися голодні діти даю
На спухле тіло мертвої сестри.
Тоді по хліб до міста йшов
селяк
І там лягав, вмираючи, на
брук".

Дорослі й діти билися по смітниках, порпалися по горах, випилюючи торішню гнилу картоплю, по полях збирали старі колоски, а коли й того вже не знаходили — їли лободу, кору, корінь, осоку, слимаків, котів, собак, дохлих коней... Від голоду люди робилися жорстокими, втрачали розум, божеволіли. Вмирили цілі родини й села, не було навіть кому ховати

померлих. Співаючі українські села перетворилися на пустки, заросли бур'янами. Не поодинокими випадками було і людодіство серед збожеволілих людей.

Тікаючи від голодової смерті, дорослі й діти, що ще мали силу рухатися, посунули до міст просити хліба і, виснажені, опуклі, вмирили на шляхах, брукках і тротуарах. Безпритульні немовлята, кинуті голодними матеріями з надією, що хтось їх підбере, напівживі кісточки дітей вмирили під відкритим небом; сильніші вистоявали довгими годинами під хлібними кістками ("лотками"), щоб накнутися на поївку і вивратити з рук його шматок хліба, бо ларемні діти сподівалися випросити його у робітників, що самі ледве животили на голодних приділах.

1) М. Левчук "Спогад одного з мільйонів", стр. 4-7.
2) І. Голізов "Совєтський суд", Юридичне видавництво Міністерства Юстиції С

Перед Дединацією площі у Вашингтоні

На засіданні Екзекутивної Ради КРПШ, 21-го серпня ц. р., ухвалено запросити на Дединацію Площі під будову Пам'ятника Шевченкові у Вашингтоні більше сенаторів і конгресменів, в характері гостей.

В Дединації Площі прийматимуть участь і промовлятимуть: професор д-р Роман Смаль — Стоцький, голова КРПШ; Стюарт Юдол; секретар внутрішніх справ; Елвін Бендлі, кол. конгресмен; Джон Лесіні, конгресмен з Міннесоти; проф. д-р Лев Е. Добрянський, голова УККА.

Національні гасла: „Заповіт“ виконують хор „Кобзар“ із Філадельфії, під управою д-ра Антона Рудницького та оркестра Фіолти.

На Бенкеті, у великій залі готелю Мейфлавер, промовлятимуть: сенатор Джейкоб П. Дженті з Нью-Йорку, Пол П. Дженіт з Нью-Йорку, Пол Р. Тадей з Нью-Йорку, конгресмен з Нью-Йорку.

Ухвалено оформити окремий Почесний Комітет, до

3 українського життя в Бразилії

Фестиваль у Парані

20-го липня в Куритиби розпочався 5-ий щорічний фестиваль фольклору етнічних груп провінції Парана. Відкрила його переможець на недавньому щорічному всебразилійському фестивалі фольклору українська мистецька група. Перед тим, щоденник „О Естадо до Парана“ присвятив популяризації української мистецької групи цілу свою сторінку, докладно розповівши про її успіхи в столичному місті Бразилії.

В день відкриття до міського театру „Гваїра“, як кажуть, валом валило населення Куритиби, щоб побачити і послухати тепер уже широко відомих українських співаків та танцюристів. Протягом кількох годин до квіткової каси стояла величезна черга. Всі квитки були розкуплені, багатьом не пощастило дістатися до театру. Українці в своїй програмі подали всім пісень та всім танків. Усю програму присутні сприймали захоплено. Відгуки бразилійської преси від нещодавнього виступу українців були дуже позитивними.

Після виступу, в театральній залі будинку Хліборобсько-Освітнього Союзу відбулася урочиста вечірка для учасників мистецької групи. На вечір були чисельно представлені керівні особи провінції Парана, на чолі з секретарем культури й освіти, та провідні діячі української колонії.

Слід зазначити, що на всім пісень, український хор виконав три португальські оу мовою. Серед останніх був і новий гимн міста Куритиби, що нічого спільного з фольклором немає і йшов, очевидно, обов'язковою точкою програми. Далі були подані дві бразилійські народні пісні — „Пескадор“ („Рибалка“) та „Пренда мінья“ („Мій талант“).

Відвід веч. о. Філімона Кульчинського.

14-го липня в Куритиби до ЗДА виїхав дотеперішній Адміністратор У А П Церкви в Бразилії веч. о. протопресвітер Філімон Кульчинський. З цієї нагоди в українській православної церкви св. Дмитра відбулася урочиста Служба Божа, в якій взяли участь три священники, диакон, чотири хлопчиків — стихариків й великий і добре зіспіваний хор під батуту п. Василя Чмири. Церкву виповнив і вірні обох обрядів. У часі Служби мали місце зворушливі промови протопресвітера веч. оо. Філімона Кульчинського і Петра Добрянського.

По закінченні церковних урочистостей, в аштовано спільний обід. Тут веч. о. Філімона прощади генерал Андрій Долуд та інж. Павло Бо-

ВИБРАСМО БЕЗКОШТОВНО КНИЖКИ. У зв'язку з виїздом, вибрасмо безкоштовно вартісні книжки українських письменників. На пошту видати просимо додати \$1.00 або \$2.00. — Адреса: Mr. Ivan Manlyo, Box 472 Vineland, N.J., USA

Увага! Члени Хору „ДУМКА“ у місяці вересні починаємо звичайний порядок проб:

у ВІВТІРКІ — Чоловічий хор
у П'ЯТНИЦІ — Мішаний хор
Початок проб — 7:30 веч.

З огляду на концерт в Клівленді 28-го листопада, і в Шикаго 30-го листопада ц. р. просимо усіх членів точно відвідувати пробі.

УПРАВА

СОЮЗ УКРАЇНСЬКО-АМЕРИКАНСЬКИХ СПОРТОВИХ ТОВАРИСТВ — СХІД

Делегатура УСЦАК — в аштовує в порозумінні та у співпраці з Управою оселі УНСОУ „СОЮЗІВКА“

в днях 28-го і 29-го вересня 1963 року на „СОЮЗІВЦІ“ в КЕРГОНКСОН, Н. Й.

ВІДБИВАНКОВИЙ ТУРНІР жіночих і чоловічих дружин, членів СУАСТ-Схід

за мандрівну чашу „СОЮЗІВНИ“

Початок турніру в суботу, 28-го вересня, о год. 11:00 раню.

Зголошення дружин до участі в турнірі найпізніше до 20-го вересня ц. р. прийматиме Ланковий Відділ СУАСТ-Схід на адресу:

Dr. M. Snihtgowicz
1 Goodwin Street, New Haven, Conn., Tel.: 469-9707

Закликається дружини додержуватися поданого остаточного релігійного зголошення, бо тільки на час зголошення дружини зможуть взяти в турнірі участь.

Члени із фільму „Дитина і дні матері“ („Тіні рідних предків“). Алла Марченко в ролі — Зоряни, Тарас Чубенко в ролі — Ігоря. Кінофільм в стадії продукції, і вонени ц. р. демонструватиметься в Канаді і ЗДА. (Реалізація: Лев Т. О-ра, Сан Франциско, Каліф.)

Неру зреформував свій уряд після невдачі його партії

Нью Делі. — Шість міністрів уряду прем'єра Джавагара Неру в Індії зреклись своїх становищ і разом з ними зреклись сім постійних прем'єрів чи так губернаторів. Неру заповів, що ці найбільші зміни в уряді та автономному провінційному управлінні будуть переведені впроваджені. Зреклись міністри: фінансів, внутрішніх справ, харчів і сільського господарства, транспорту, інформації і освіти. З-посеред постійних, як пак провінційних, прем'єрів, які зреклись, найважливішим був Бахші Гулам Мохаммед, прем'єр Ямуну і Кашміру, найрадикальніший опонент будь-якої компримісової згоди з Пакистаном у затягнутому спорі за Кашмір. Ці резигнації прийшли внаслідок трикратної програми керівної в Індії Конгресової партії в доповняльних виборах та гострої критики, яка стала під час триденних дебат у парламенті над опозиційним внеском про висловлення недовіри уряду. Хоч той внесок був тільки демонстраційний з уваги на велику чисельну перевагу послів із Конгресової партії, проте Неру зрозумів, що він не може довше легковажити опозиції.

Українці в Сиракузькому університеті

Серед студентів, що студіюють славистику в Сиракузькому університеті в ЗДА, є також українці. Дехто з них уже закінчив студії. В минулому році в цьому університеті науковий ступінь магістра із славистики здобув А. Горяткевич, а в цьому році Д. Січ і С. Чорний. В найближчому часі мають завершити студії на ступінь магістра ще декілька українців. До професорського складу

славистичного факультету входять українці: д-р проф. Я. Гурський і д-р проф. М. Карамос. Славистичний факультет Сиракузького університету ще молодий, але наявність висококваліфікованого професорського складу і здобути ним за короткий час позитивні результати в організації академічної праці говорять за те, що славистичні студії стоять нарівні з такими ж студіями в кращих університетах ЗДА.

О. С.

Здвиг СУМА-Схід відбудеться в днях 31 серпня — 2 вересня

Нью-Йорк. — В днях 31-го серпня, 1 і 2 вересня ц. р. на Оселі в Еленвіллі, Н. Й., відбудеться 12-ий Звиг СУМА, до якого приготується понад 20 Осередків із Східних Стейтів. Звиг проходить під знаком 25-річчя з дня смерті полк. С. Коновальця, 30-річчя головної облоги України та 50-ліття з дня смерті поетеси Лесі Українки, під гаслом: „Ворись і добивайся“.

Ватиканський. 31 серпня вранці відбудеться міжосередковий спортивний змагання, а ввечері — „Сумівські вогні“, попис гуртків мистецької самодіяльності і забава з танцями. 1-го вересня, після Служби Божої, відбудеться маніфестаційна частина з промовою голови Головної Управи М. Фурди і дефілядою. Після обіду виступатимуть танцювальні гуртки. По полудні на спортовому майдані відбудуться товариські змагання з копаного м'яча між командами

Номінації

Красної Раді Востного Хреста при Головні Управі ОБВУ

Подається до відома всіх зацікавлених, що Красна Рада Востного Хреста, згідно з бажанням Ресурсу Військового Справ УНР, продовжує свою працю аж до відкриття. Приймається внесення на одержання Востного Хреста, висилается формуляри та уділяється інформація.

Усіх колишніх воїнів українських військових з'єднань, які дотепер не мали змоги поінформуватися про „Востний Хрест“, повідомляємо, що заклик та лічильні дані в цій справі були друковані в „Свободі“ з 16-го вересня 1963 та у „Вістях Комбатант“ ч. 2 — 1963 р. стор. 48.

За Красну Рад Востного Хреста

Д-р Микола Рибак, голова, Інж. Макар Каплетий, секретар.

Відзначення Тижня Поневолених Націй в Твін Сіті, Мін.

Цьогорічне відзначення Тижня Поневолених Націй тут випало величаво. Це було свято усіх поневолених націй, що проживають в цих околицях.

Величава сцена залі Пруденці була завітана національними прапорами, за котрими пригортали в святоточних уніформах оркестра поліції м. Сейнт Пол, Міннесота. Людей було багато. Поміж ними походжали хлопці й дівчата в різних національних строях, між якими, очевидно, були чепурино прибрані молоді пані, люди з обох українських церков, греко-католицької та, православної, роздаючи книжечки про свою націю.

Святом провадив п. Л. Н. Фогель, директор радіо станції ВДБУ. Головним промовцем

був 6. сенатор Відліам Новленд, теперішній видавець „Окленд Трибун“ з Каліфорнії. Промовць у своїй доповіді пояснює фальшивий шлях відносин СРСР до України, закликає до захисту українців, що в Україні, та до захисту українців, що в Україні, та до захисту українців, що в Україні.

Від українців промовляв проф. А. А. Гравовський, місцевий голова УККА.

Книжки про Україну та виставка книжок була в опіці пані Марії Процай.

Ф. Луців.

● Новим чехословацьким амбасадором у Вашингтоні став д-р Карель Дуда на місце д-ра Мілослава Рузика, що його відкликали „для інших завдань“.

Увага! Відділи УНСОУ Увага! БАСЕИНУ ТВЕРДОГО ВУГІЛЛЯ!

В неділю, 8-го вересня 1963 року в год. 2:00 по полудні

в залі УКРАЇНСЬКОГО КЛУБУ СВ. МИХАІЛА у FRACKVILLE, Pa., Route #122

— відбудуться —

РІЧНІ ОКРУЖНІ ЗБОРИ Відділів УНСОУ

в яких повинні взяти участь

УРЯДОВЦІ, Конвенційні ДЕЛЕГАТИ та ПРЕСТАВНИКИ наступних Відділів УНСОУ:

БЕРВІК 164, 338
ЦЕНТРАЛІЯ 90
КОЛДЕНІ 201
ФРЕКВІЛ 242, 382
ФРЕКВІЛ 429
ГЕЗЛЕТОН 85, 314
ШАМОНІ 81
ПЕНАНОАГ 805
МАГОНІЯ ПЛЕЙН 28, 365

На Зборах будуть порушені дуже важні та цікаві справи, які вимагають рішення.

На Зборах буде присутній:

Йосип Лисогір

головний представник Українського Народного Союзу

до участі в ЗБОРАХ ЗАПРОШЕНІ ТАКОЖ ВСІ ЧЛЕНИ УНСОУ ТА ШИРОКИЙ ЗАГАЛ УКРАЇНСЬКОГО ГРОМАДЯНСТВА ЦІЛОЇ ОКОЛИЦІ.

М. ГЕНТОНІ, голова Окружного Комітету

ТОВАРИСЬКА ЗУСТРІЧ ТЕРНОПІЛЬЩИНИ І ОКОЛИЦ

Неділя, 1-го вересня 1963 року (LABOR DAY WEEKEND)

на РОБІТНИЧІЙ ОСЕЛІ в ГЛЕН СІНІ, Н. Й.

ПРОГРАМА ЗУСТРІЧІ:

1. Спільна Служба Божа — год. 11-та.
2. Спільний обід — год. 1-ша.
3. Нардя — год. 4-та.
4. Вечеря — год. 6-та.
5. Спільна Ватра — год. 8-ма.
6. Забави — год. 9-та, при звуках оркестри Б. Гріняка.

ВИСТУП ВІДОМОГО АРТИСТА

ЙОСИПА ГІРНЯКА

Проситься про численну участь. Замовлення наперед або на місці в Робітничій Оселі.

ЗА КОМІТЕТ:

п-ні Г. ХОМОВА
п-ні С. БУКІПОВАНА
д-р Р. МІКОДАСВІЧ
проф. В. МАЦКІВ

В ГЛИБОКОМУ СМУТКУ ПОВІДОМЛЯЄМО РІДНИХ, ПРИЯТЕЛІВ, ЗНАКОМИХ ТА УКРАЇНСЬКЕ ГРОМАДЯНСТВО, ЩО в неділю 25 серпня 1963 р. відійшов від нас у вічність після довгої і важкої недуги на 84-ому році життя, прийнявши Найсвятіший Тайин, НАШ НАЙДОРОЖЧИЙ ЧОЛОВІК, БАТЬКО, БРАТ, ДІДЬКО І ТЕСТЬ

ВОЛОДИМИР ДОРОШЕНКО

довголітній Директор Бібліотеки Наукового Товариства ім. Шевченка у Львові, відійшов від нас у вічність після довгої і важкої недуги на 84-ому році життя, прийнявши Найсвятіший Тайин, НАШ НАЙДОРОЖЧИЙ ЧОЛОВІК, БАТЬКО, БРАТ, ДІДЬКО І ТЕСТЬ

Понастане буде відправлений в середу 28 серпня о год. 8-й веч. в українській православної церкви св. Покрови при 2225 Норт Мешер стріт у Філадельфії. Заупокійна Служба Божа буде відправлена в четвер 29 серпня в дні же першої о год. 9-й ранку, після чого дохоронний похід від'їде автоами на місце останнього спочинку на Українським Цвинтарі у Св. Валід Брук, Н. Дж.

Також горем прибігні: ДРУЖИНА СОФІЯ ДОЧКА ВОЛОДИМИРА з ЧОЛОВІКОМ РОМАНОМ ВАСИЛИШИНОМ СЕСТРИ НАТАЛІЯ І МІЛІЦА СЕСТРИНКА КАТЕРИНА з РОДИНОЮ.

УКРАЇНСЬКИЙ ЛІТЕРАТУРНО-МИСТЕЦЬКИЙ КЛУБ у ФІЛАДЕЛФІ

ділитися з Шановним Громадянством трагічною вісткою, що Почесний Голова Клубу

Володимир Вікторович ДОРОШЕНКО

піонер української культури

відійшов у вічність в дні 26-го серпня 1963 року.

СЛАВНА НОМУ ПАМ'ЯТЬ!

* Забезпечення коштує так мало!
* Брак забезпечення коштує так багато!
* Забезпечіться в Українському Народному Союзі!

Ділимося сумною вісткою з Приятелями і Знайомими, що дні 23-го серпня 1963 року, нагло помер на 67-му році життя

бл. п. Михайло РОСТЕННО

Похорон відбудеться в понеділок, 26-го серпня 1963 року з похоронного заведення Бугая.

Горем прибігні:

АННА, жінка ВОЛОДИМИРА, син ЛІЛІЯ, невістка ЮРІЙ, вук ТАМАРА НАНЧАК, дочка ІВАН НАНЧАК, зять ЛЮДМИЛА, ВАСИЛЬ І ЕДВАРД ГІРИЧІ

1-го ВЕРЕСНЯ МІНАС ТРЕТЯ БОЛЮЧА РІЧНИЦА СМЕРТІ нашого Найдорожчого і Незабутнього СИНА, БРАТА І ПІВАТРА

бл. п. Юрія Андрія РАБІЯ

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА з ПАНАХИДОЮ І ПАРАСТАСОМ відправиться —

в суботу, дня 31-го серпня 1963 року

в год. 9-й ранку

в греко-католицькій церкві св. ЮРА

при 7-й вулиці в Нью-Йорку.

Щодо дорожнього повідомлення і запрошення до участі на Богослуженні всіх Рідних, Приятелів і Знайомих, і всіх Тих, кому дорога його пам'ять та просимо про молитви за спокій молодого і квітучого Душі Юрія.

АЛЕКСАНДРА — мама ТАНА — сестра ІГОР — племін

- ✓ Складайте гроші в УКРАЇНСЬКИХ БАНКАХ!
- ✓ Купуйте товари в УКРАЇНСЬКИХ КРАМНИЦЯХ!
- ✓ Питайте поради в УКРАЇНСЬКИХ ПРОФЕСІОНАЛІСТІВ!
- ✓ Забезпечуйтеся в УКРАЇНСЬКОМУ НАРОДНОМУ СОЮЗІ!

ПРАЦЯ
HELP WANTED FEMALE

ПОТРЕБУЮ ДО ПОМОЧІ
жінку в крамниці Делікатесів.
Вимагається знання англ. мови.
Година праці від 10-ї рано до
2-ї по пол. Вільно української
перекладати св. Юра.
Тел.: AL 4-5652

ПРАЦЯ
HELP WANTED MALE

ЛИВАРНИКИ
(CASTERS) — досвідчені у від-
ливанні бронзи з м'якого мета-
лу. Повна або частинна праця.
Добра платня, на постійно.
ENGLISH SILVER
126 — 31st St., BROOKLYN

ТОКАРІ (SPINNER)
Висока платня. Досвід у міді і
бронзі. Постійна праця для від-
повідного чоловіка. Частинна
або повна праця, можливість
праці вночі пн. з суботами.
ENGLISH SILVER
126 — 31st St., BROOKLYN

СПАЮВАЛЬНИКИ
(SOLDERERS) — Досвід у по-
сріблюванні в серебрі пустих
виробів, з бронзи, міді або м'я-
кого металу. Повна або частин-
на праця. Нічна зміна і суботи.
Добра зарплата.
ENGLISH SILVER
126 — 31st St., BROOKLYN

ДО ВИРОБУ ЗНАРЯДЬ
(TOOL or DIE MAKER) — До-
свід у глибокому врізуванні і
виглядуванні — у бронзі і міді.
Добра зарплата. Постійно.
ENGLISH SILVER
126 — 31st St., BROOKLYN

ПАРТНЕР WANTED

BODY SHOP & SERVICE
STATION
потребує доброго співробітника. Ці-
лий рент, одні приміщення.
Добра нагода для відповідної
особи.
EV 2-8223

REAL ESTATE

ІДЕАЛЬНЕ ДЛЯ ДОКТОРА
або ДЕНТИСТА.
4-род. дім — модернізований
305 E. 12-го ст. — блиск 2-ї етано, з
505 кв. футами, 12-ти кімнатний, з
нічними + 3 1/2 в партері на бюро-
елек. проводи на "air condition-
ed". Ціна \$62,000. Умови сплати.
Max Isaacs, 178 Second Ave.,
N. Y. C. — AL 4-9859

ОКАЗІННО НА ПРОДАЖ
ЗІМОВИЙ ДІМ
6 кімнат і гараж на два авто.
опалюване опаленням, 2 1/2 акра землі
чистої, культивованої, фронт
до гайової і до окружної дороги,
чудовий краєвид — дві хвилини
від Союзів. Ціна — \$15,990.
9 акрів землі з великим фрон-
том до головної дороги (900
стоп) з лотом посередній, в
сусідстві української колонії.
Ціна — \$1,800.
Stephan OLEKSIW
F. O. Box 348
KERNONSON, N.Y.
Tel.: 7692

НОВИЙ 6-КІМ. ДІМ
Ранча з приблизно \$4,500 дохо-
ду з літніх бонгал. Васейн.
Всє за \$25,000.
KOPP OF KERNONSON
Tel.: Kernonson 7500

В НАШІЙ КНИГАРНІ

можна набути:

Марія ШАШКЕВИЧ: РУСАЛКА ДНІСТРОВА. Чет- верте видання	\$2.00
ІСТОРИЧНІ ПОСТАТІ ГАЛИЧИН ХІХ-ХХ СТОЛІТТЯ. о. мтр. Тит Войнаровський: Спогади з його життя; о. Ізидор Сокоцький: Вулицями новітньої української держави в Галичині; Ю. Романчук, О. Баран- ський, д-р Св. Олександрів, д-р К. Левинський, д-р С. Петрушинський, д-р Л. Бачинський, д-р І. Макух, полк. Д. Вітовський	\$4.00
Oleg S. PIDHAIN: THE UKRAINIAN-POLISH PROBLEM IN THE DISSOLUTION OF THE RUSSIAN EMPIRE 1914- Василь ГАВДАРІВСЬКИЙ: ЗАЧИН НАСТУХ, новість 1917	\$2.00
Гаврило ГОРДІНСЬКИЙ: АГРАРНА РЕФОРМА НА ВО- ЛІНІ В XVI СТОЛІТТІ	\$2.00
Пантелеймон КОВАЛІВ: МОЛИТОВНИК-СЛУЖБЕНИК. Пам'ятка XIV століття	\$3.00
Пантелеймон КОВАЛІВ: ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ У- РАїнської мови, в порівнянні з іншими східно- слов'янськими мовами	\$5.00
Пантелеймон КОВАЛІВ: ЛЕКСИЧНИЙ ФОНД ЛІТЕРА- ТУРНОГО МОВИ КИЇВСЬКОГО ПЕРІОДУ X-XIV ст. Том І. Основний фонд	\$8.00

Замовлення з додочним ЧЕКОМ або поштовим ПЕРЕКАЗОМ.

прислони:
СВОБОДА
P. O. Box 346 — Jersey City 3, N. J.

ЦІНИ ОГолошень
В ЩОДЕННИКУ „СВОБОДА“

1-літ через одну шпальту на культурній імпресії (академі, посмертні ага- ди, роздуми, події)	\$2.00
1-літ через одну шпальту на бізнесовій оголошенні (забави, фестивалі, ві- зита, бенкети, балли, продажів і т. п.)	\$3.00
1-літ через одну шпальту на політичній оголошенні (вибори кампанії) ...	\$4.00
Оголошення через 8 шпальт (дві сторінки) по на літ за кожного рода оголошення	\$3.00
Виготовлення кліше на одну шпальту	\$4.75
Виготовлення кліше на дві шпальти	\$6.50

Повідомлення всі організації, установи і особам,
які домагаються оголошення, що адміністрація буде заку-
пати відкриті торгові оголошення, доки не будуть відправлені
непосередньо редакції.

Не погибель — а благословення

Читасмо в св. Писамі, що
Бог заповів через Авраама
вогненну кару для мешканців
Содоми і Гоморі, якщо вони
не змінять свого грішного
життя. Тому не дивно, що три-
вожні почування огорнули ду-
шу Авраама. Він знав, що че-
кає грішних мешканців Со-
дом і Гоморі. Та, велика лю-
бов Авраама до позбавлення
мешканців казала йому
шукати для них рятунку. З
наміром рятувати Содому й
Гомору від руїни, в глибокій
покорі звернувся він до Бога
з запитом, чи з грішниками
Бог знищить також і невин-
них мешканців. Господь за-
пелення Авраама, що пощади-
ть Содому й Гомору, якщо там
знайдеться принаймні десять
праведників.

Коли, обмірковуючи це, за-
мислюємося над нашою бу-
дальністю тут, у ЗДА, за
останніх 70 років, то в покорі
серця треба нам дякувати
Господеві за його доброту і
справедливість.

BUSINESS OPPORTUNITY

На продаж
ЛАНЧОНЕТА
дуже добра секція, Бронкс, біля
университету, двох шкіль, доб-
рий бізнес, охолодження. Де-
шевий рент, безплатна вода. Те-
лефонувати від 7 рано до 7-ї
вечера.
CY 9-9721

ЗНАМЕНІТА НАГОДА
для продажу з розмахом —
купи майстерні середньої ве-
личчини машини для копіювання
лістів, із спеціальністю щодо
складання наліпок, автисканів,
печаток, вибивання матриць, ро-
блення сухих стемплів і т. п.
Першорядне купно, треба огля-
нути, щоб оцінити. Зробіть це
зараз.
FOIL LABELS INC.
43-31 39 St., L. I. City
EX 2-6630 або EM 1-2880

ЛАНЧОНЕТА — BROOKLYN
(Bay Parkway). Модерне охо-
дження. \$1,500 тиж. (6 діл.)
— не в неділі). Знаю, для спіль-
ників. Понад 14 літ. З втратами
на скору продаж. Треба бачити,
що би оцінити.
CL 9-9899 — CL 9-9575
після 3 год. по пол.

ДЕЛКАТЕСОН — А-1
Знамените положення. Ідеально
для подорожжя. Добре власто-
ване, понад 25 літ. Около \$1,200
обороту тижнево. Чудесна наго-
да. Змужений продає з втра-
тою. — \$10,000 на скору про-
даж. Тел. до власника:
516 OR 6-8607

ЛАНЧОНЕТА
Вповні влаштована. Охолодже-
ння, ледівка. Від 3 тижнів заци-
лює 10 стейків, 22 гамбургерів.
Місце на 56 осіб. Знамените по-
ложення. Серед міста. Ідеально
для партнерів.
142 W. 46th Street, N.Y.C.
CO 5-9881 по 12-18 в пол.
Питайте за Abbott або Conn.

BAKERY — CLASS 1
West Indies. Located in Jamaica.
High Profit. Approximately 1
acre. Room for Expansion.
Stacy Property, Building in front.
Bakery in rear. Excellent buy.
Priced for quick sale. Call!
RA 6-9214
for further details.

ЗДА вимагають димісії брата президента
Південного В'єтнаму — виправдують армію

Ця світлина добре характеризує події з останніх днів у Південному В'єтнамі: як вояк із „спеціальних частин“ ескортів арештованого студента. Південно-в'єтнамські студенти пере-
вели були масові демонстрації проти уряду Нго Дінг Діма після того, як той уряд повів гострі репресії проти буддистських лідерів

Сайгон. — Новий амери-
канський посол в Південно-
в'єтнамі Генрі Кебот
Ладж передав у поведілок 26
ц. м. вірну грамоту президен-
та Нго Дінг Діма, обме-
живши цю першу свою зу-
стріч з ним до формально-ї кур-
туазної аудієнції. Зате по-
пулярності того самого Дінг Ладж
— на прохання Нго Дінг Діма
— переїзду з ним дво і півго-
дину наразі, про зміст якої
нічого не оприлюднено. Так
саме до Вашингтону ще не
насам вичерпний звіт Ладжа
про ситуацію у Південному
В'єтнамі. Зате керівні واشن-
гтонські чинники намітили
вже ту свою лінію у відно-
шенні до Південного В'єтна-
му у зв'язку з останніми та-
машніми подіями, що й з'ясу-
вав речник Державного Де-
партаменту Річард Філіп. То
ж американський уряд ствер-
джує, що за його перевернен-
ня інформаційні шефи пів-
денно-в'єтнамських збройних
сил погоджувалися тільки на
проголошення у тій країні
війнякового стану, як засо-
бу до втихомирення настрої-
в та задоволення в країні спо-
кою. Зате вони не знали і не
схвалили рейдів на буддистсь-
кі пагоди, які тим паче бру-
тальних актів, що супровод-
или ті рейди. Американська за-
ява стверджує, що ті рейди
були переведені тайновою по-
ліцією і тим військовими
спеціальними частинами, які
не підлягають штабові регу-
лярної армії. Вправді амери-
канська офіційна заява не на-
зиває за іменем шефа пів-
денно-в'єтнамської тайної
поліції і тих спеціальних вій-
ськових частин, яким є брат
президента Нго Дінг Діма
Нго Дінг Нгу, але вона на-
справді обвинувачує його, як
головного винуватця, ініці-
атора й автора тих репресій-
них заходів, які звернулися
спершу проти буддистських
жреців та згодом проти про-
фесорів і студентів в масі, о-
позиційних проти режиму. За

тедні. Це похвальний вчинок,
бо всі знаємо, як квіти скоро
всихають — в'януть, а поже-
ртована цеглина буде існувати.
Тільки спільними силами
зможемо дивитися величаву
катуру на славу Божу і честь.
Пречистої Діви Марії. Тому
дуже просимо всіх українців
попідписатися з жертвами,
щоб чимскоріше можна було
зачати будову катедр.

Пожертви просимо слати
на адресу:
Archbishop's Chancery
815 N. Franklin Street
Philadelphia 23, Pa.

Замість квітів на свіжу мо-
гилу бл. п. Ольги з Ярослав-
ців Мельник, п. Іосиф Копит-
ко склав \$10. на будову ка-

тедні. Це похвальний вчинок,
бо всі знаємо, як квіти скоро
всихають — в'януть, а поже-
ртована цеглина буде існувати.
Тільки спільними силами
зможемо дивитися величаву
катуру на славу Божу і честь.
Пречистої Діви Марії. Тому
дуже просимо всіх українців
попідписатися з жертвами,
щоб чимскоріше можна було
зачати будову катедр.

Пожертви просимо слати
на адресу:
Archbishop's Chancery
815 N. Franklin Street
Philadelphia 23, Pa.

Замість квітів на свіжу мо-
гилу бл. п. Ольги з Ярослав-
ців Мельник, п. Іосиф Копит-
ко склав \$10. на будову ка-

тедні. Це похвальний вчинок,
бо всі знаємо, як квіти скоро
всихають — в'януть, а поже-
ртована цеглина буде існувати.
Тільки спільними силами
зможемо дивитися величаву
катуру на славу Божу і честь.
Пречистої Діви Марії. Тому
дуже просимо всіх українців
попідписатися з жертвами,
щоб чимскоріше можна було
зачати будову катедр.

Пожертви просимо слати
на адресу:
Archbishop's Chancery
815 N. Franklin Street
Philadelphia 23, Pa.

Замість квітів на свіжу мо-
гилу бл. п. Ольги з Ярослав-
ців Мельник, п. Іосиф Копит-
ко склав \$10. на будову ка-

тедні. Це похвальний вчинок,
бо всі знаємо, як квіти скоро
всихають — в'януть, а поже-
ртована цеглина буде існувати.
Тільки спільними силами
зможемо дивитися величаву
катуру на славу Божу і честь.
Пречистої Діви Марії. Тому
дуже просимо всіх українців
попідписатися з жертвами,
щоб чимскоріше можна було
зачати будову катедр.

Вирятували двох шахтарів, які два тижні
були засипані в копальні

Шелтон, Па. — Вранці 27-
го серпня вдалося вирятувати
з копальні двох шахтарів
Дейвіда Фелліна та Генрі
Трона, які від 13-го серпня
перебували в копальні, заси-
пані в глибині 308 стіп. Третій
вуглекоп Луїс Бова знахо-
диться ще й далі в тій части-
ні копальні, що є 18 стіп від
місця, де були засипані Фел-
лін і Трон. Виртованих шах-
тарів негайно відвезли в ге-
лікоптер до шпиталю в Гейз-
летоні, Па., де ствердили, що
їх стан здоров'я є задовіль-
ний, хоч вони довше як два

тижні були під землею, і до-
вший час не мали харчів. Мож-
на сумніватися, чи живе шах-
тар Бова, бо він вже 8 днів
не дає знаку про себе. Над ви-
тягненням двох вуглекопів
напрацювалися два тижні, бо
треба було перевірити малу
шахту, щоб можна було ви-
тягнути засинаних робітни-
ків. Продовжуються праці
над видобуттям Луїса Бови.

Державний Департамент
вирішив, що цього року не на-
слати на кордон американську
театральну дружину, бо амери-
канська театральна трупа не
могла б в Європі з успіхом ко-
нкурувати з європейськими теат-
рами, які виставляють н'єс і
Шенспера.

Бритійський маршал ле-
туства Джон Д'Альбік помер
у Лондоні у віці 69 років. Він
був ветераном першої світової
війни, а в другій світовій війні
командував м. л. британським
летунством у Греції і своїми
80 літаками боровся проти 800
німецьких та 810 італійських
машин, поки з його з'єднання
нічого не залишилось.
Потім боровся на Середньому
Сході в Пейлоні. Дистанція шти-
хетський титул і став — після
переходу до цивільного летун-
ства — командантом летовища в
Лондоні.

Вступайте в члени Українсько-
го Народного Союзу, бо він дає
Вам допомогу та вирішує різні
забезпечення життя і різно-
часно є оборонною української
справу в Америці. Український
Народний Союз поважає і
американців не тільки за їхні
75 тисяч членів і понад 22
мільйонів майна, але і за
його гідну, високоціннісну
постать в обороні свободи
і демократії.

Fire can destroy the Bond...but not the savings

All that the owner of
this charred U. S.
Savings Bond has to
do is mail the remains
to the Treasury De-
partment, with as
much more informa-
tion as he can give—
serial number, and
date and place of is-
sue. He'll get a fresh
Bond to replace it.
No charge.

The Treasury has
grown accustomed to
providing this sort of
service. In the past
20 years they've re-
placed over 1,300,000
Savings Bonds that
have been lost, stolen,
burned or mistakenly
tossed out with the
trash.

Every U. S. Savings
Bond sold is regis-
tered in the name
of its owner, and a
microfilm record
made. So the govern-
ment always knows
when, where, and in
whose name a Bond
was purchased—even
if there isn't a burned
crisp to send them.

This assurance
against loss is an-
other of the many
reasons why Ameri-
cans now hold over

\$46 billion in Series
E and H Savings
Bonds. The money
they're saving is pro-
viding for their per-
sonal security. And
it's also helping to
build the strength of
America at a time
when the enemies of
freedom are stronger
than ever.

U. S. Savings
Bonds are a good way
to provide for your
future. Buy them
where you bank or
work.

Quick facts about U.S. Savings Bonds

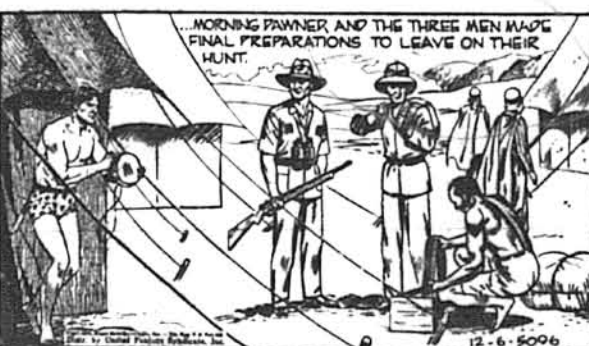
• You get \$4 for every \$3 at maturity • You can get
your money anytime • Your Bonds are replaced free
if lost, destroyed or stolen • You can save automati-
cally on Payroll Savings

Keep freedom in your future with
U.S. SAVINGS BONDS

The U. S. Government does not pay for this advertising. The Treasury Department
thanks The Advertising Council and this newspaper for their patriotic support.

UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION & "СВОБОДА" UKRAINIAN DAILY

ТАРЗАН, ч. 5096. Злопам'ятливий Алі!

Вранці світало, як три чо-
ловіки зробили останні при-
готування до ловів.

Незабаром вони вже в до-
розі... Ніхто з арабів не звер-
тав на них жадної уваги.

Ніхто, крім одного з затас-
кою ненавистю і злопам'ят-
ливого Алі!

MARK COMPANY
DEPARTMENT STORE
48 E. 7th St.
Tel.: GR 3-3550, New York City
МОЖНА ДОВРА КИЖКА
с в АРЦІ.

Увага! Увага!
ВИСЛІКОВЕ БЮРО
Roman Parcel Service
141 2nd Ave., New York City
Tel.: GR 5-7430
Вислано авіа, холодитися,
телевізори і т. д.
В ЛІТНІЙ СЕРПНІ
в НЕДІЛІ ЗАКРИТО.

ДО ВІНАЙМУ
До винайму кімнати і спокійна
КИМНАТА
для студентів, окремі вхід.
Телефонувати лише ввечері:
CA 8-0904
I. Petryka
358 E. 8th Street
New York 9, N.Y.

ДВА ПОМЕШКАННЯ
І ГАРАЖ ДО ВІНАЙМУ
Гаряча вода, опалення, вигля-
ди кокусів: на всі сторони
до склепін. 1 помеш. 4 1/2 км.,
друге 2 кімнати, кухня і спаль-
ня для двох старших, або для
двох бездітних. Ми бажали б
мати на помешканні своїх ук-
раїнських людей.
Михайло РАТУШНИН
121 Lincoln Place
GARFIELD, N.J.
Наш телефон: PR 9-4148

P I Z Z E

ЗЕЛІ, ЯКІ БУЛИ УЖИВАНІ
ВІД ТИСЯЧ РОКІВ І
ПРИНОСИЛИ ПОЛЕЖИШ
ПРИ ЗАРАТКОВИХ
НЕДОМАГАННЯХ
ПОРУЧАЄМО ТАКИ:
На ризиком — Elde Root
100 пігулок — \$4.00;
На боді шпирі — 1 міхура —
Hebkap, No. 85 — 100 пі-
гулок — \$4.00;
На високе тиснення крові —
H.B.T. — 100 піг. — \$4.00;
На нерви — зелений пігулок
No. 91 — 100 піг. — \$4.00;
При „застій м'язів“ — Hot
Flashes Corn Seal Com-
pound пігулок, 100 — \$4.50;
При запаленні м'язового мі-
мочка — GBT пігулки —
100 — \$4.00;
При болях шкатулки Ulceri-
ne — сконцентрований ек-
стракт зел — 1 1/2-місячне
лічення — \$6.50.

KIEHL PHARMACY, Inc.
заснована 1851.
Chemists and Druggists
109 3rd Avenue
понад 13-ю і 14-ю вул.
NEW YORK, N. Y.

Читайте щоденник „Свобода“!

FUNERAL DIRECTORS

Lytwyn & Lytwyn
UKRAINIAN
FUNERAL DIRECTORS
AIR CONDITIONED
Обслуга ЦИПРА і ЧЕСНА
Our Services Are Available
Anywhere in New Jersey.
801 SPRINGFIELD AVENUE
NEWARK, N. J.
IRVINGTON, N. J.
ESsex 5-5555

Theodore WOLININ, Inc.
Директор
Похоронного Заслуження
123 East 7th Street
NEW YORK, N. Y. (9)
Tel.: GR 5-1437
СОПІДНА ОБСЛУГА.

Петро ЯРЕМА
УКР. ПОГРЕБНИК
Займається Похоронами в
BRONX, BROOKLYN, NEW
YORK і ОКОЛИЦЯХ.
Контрольована температура.
Модерна калітня до ужитку
ДАРОМ.

Peter Jarema
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N. Y.
Te.: ORchard 4-2568

ВЕСЕЛКА

ЖУРНАЛ

ДЛЯ
ДІТЕЙ КОЖНОГО ВІКУ
з кольоровими ілюстраціями.

Виходить кожного місяця у Видавничої
„СВОБОДА“
загодами Українського Народного Союзу.

Редагує КОЛЕГІЯ з членів
Об'єднання Працівників Дитячої Літератури.

РІЧНА ПЕРЕПЛАТА у ЗДА \$4.00
у інших країнах — рівновартість тієї суми.
Ціна окремого числа 40 центів.

Адреса:
„СВОБОДА“ — „VESELKA“
P. O. Box 346 — Jersey City 3, N. J., USA